



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΓΡΟΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

## Το LEADER στο ΣΣ ΚΑΠ: Πορεία Υλοποίησης και Στοχοθεσία

**Δ. Ρακιτζή**

Μονάδα Τοπικής Ανάπτυξης  
ΕΥΕ ΠΑΑ

# Έκδοση θεσμικού πλαισίου

## • Εκχωρήσεις

- Ορισμός ΟΤΔ ως Ενδιάμεσοι Φορείς [2648/31.10.2024 (B'XXX)]
- Ορισμός ΕΥΔΕΠ ως Ενδιάμεσοι Φορείς [2450/11.10.2024 (B'XXX)]
- ΚΥΑ Διάρθρωσης και Αρμοδιοτήτων των Ειδικών Υπηρεσιών του ΣΣ ΚΑΠ [2618/13.10.2022 (B'5375)]

## • Ενωσιακό Θεσμικό πλαίσιο

- Καν. (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Καν. (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Καν. (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Καν. (ΕΕ) 2023/2831 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

## • Εθνικό Θεσμικό πλαίσιο ΣΣ ΚΑΠ

- Ν. 4914/2022 σχετικά με την εφαρμογή της ΠΠ 2021-2027
- Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου [1040/28.03.2023 (B'2179)]
- Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας Δαπανών [3506/18.12.2023 (B'7144)]



# Έκδοση θεσμικού πλαισίου LEADER

## • Υπουργικές Αποφάσεις

- ΥΑ έγκρισης Τοπικών Προγραμμάτων [2097/10.10.2022 (Β' 6539)]
- ΥΑ πλαίσιο εφαρμογής [39443/12.2.2025 (Β'770)]

## • Εγκύκλιοι

- Πράξεων Δημοσίου Χαρακτήρα (121173/9.5.2025)
- Πράξεων Ιδιωτικού Χαρακτήρα (215370/7.8.2025)
- Σχεδίων Διατοπικής & Διακρατικής Συνεργασίας (310461/10.11.2025)
- Λειτουργικών Δαπανών & Εμπύχωσης (188235/10.7.2025)



# Συμπληρωματικό πλαίσιο εφαρμογής

## •Οδηγοί Απλοποιημένου Κόστους

- Κτιριακών κατασκευών
- Εκπαίδευσης – Κατάρτισης
- Δράσεων διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας
- Δράσεων συνεργασίας τοπικών φορέων / Smart Villages
- Λειτουργικών και εμπύχωσης

## •Λοιποί οδηγοί για την υλοποίηση των Τοπικών Προγραμμάτων

- Κριτήρια εξέτασης τεχνητών τρόπων παραβίασης των κριτηρίων επιλεξιμότητας
- Δείκτες Arachne
- Δείκτες για τον υπολογισμό της προστιθέμενης αξίας
- Πλαίσιο παρακολούθησης υλοποίησης Τοπικών Προγραμμάτων



# Στόχευση νέου LEADER

- Εναρμόνιση με την στρατηγική της ΕΕ και το ΣΣ ΚΑΠ
- Άρση της απομόνωσης των αγροτικών περιοχών
- Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής
- Εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτομίας
- Ενίσχυση των συλλογικών και συνεργατικών δράσεων
- Εκπαίδευσης – Κατάρτισης
- Βελτίωση του βιοτικού επιπέδου
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών επιχειρήσεων
- Αντιμετώπιση της μετανάστευσης νέων
- Ανάπτυξη του εθελοντισμού
- Ολιστική ανάπτυξη των περιοχών

# Νέα στοιχεία

## • Διαφορές του LEADER από το ΠΑΑ στο ΣΣ ΚΑΠ

- Μικρότερη χρονική διάρκεια προγραμματικής περιόδου / N+2
- Μείωση του μέγιστου προϋπολογισμού πράξεων
- Επιλεξιμότητα δαπανών από 1.1.2023
- Υποχρέωση υποβολής 1<sup>ου</sup> αιτήματος πληρωμής τουλάχιστον στο 15% της ΔΔ εντός 18 μηνών
- Ίδρυση καταλυμάτων μόνο σε ορεινές περιοχές και νησιά με πληθυσμό μικρότερο των 3.500 κατοίκων και υποχρεωτική οικοδομική άδεια
- Παρακολούθηση υλοποίησης τοπικών προγραμμάτων μέσω δεικτών
- Υπολογισμός δεικτών απόδειξης προστιθέμενης αξίας
- Ο πρωτογενής τομέας είναι μη επιλέξιμος στο σύνολο του
- Στην ΕΔΠ υποχρεωτικά πρέπει να συμμετέχει ένας κοινωνικός φορέας και ένας νέος ή μία γυναίκα
- Ευρεία χρήση απλοποιημένου κόστους
- Η ενίσχυση των πράξεων μόνο μέσω των καν. (ΕΕ) 2021/2115 και 2023/2831
- Μέγιστη ένταση ενίσχυσης υπο-παρέμβασης Π3-77-4.1-5.1 το 75%
- Δικαιούχοι πράξεων δημοσίου χαρακτήρα μόνο τοπικοί φορείς
- Έξυπνα Χωριά
- Μη επιλέξιμα μηχανοκίνητα σκάφη αναψυχής
- Υποχρεωτική χρήση του ν. 4412/2016



## Αξιολόγηση αιτήσεων στήριξης

- Υποχρέωση για έλεγχο τεχνικών τρόπων παραβίασης κριτηρίων επιλεξιμότητας
- Υποχρέωση για τον έλεγχο των πράξεων μέσω της πλατφόρμας Arachne
- Υποχρέωση για τον έλεγχο και την αποτύπωση ελέγχου του εύλογου κόστους

Έκδοση προσκλήσεων μέχρι το καλοκαίρι του 2026.

Ολοκλήρωση της αξιολόγησης και ένταξη των πράξεων εντός του 2026

Ένταξη και ενεργοποίηση των σχεδίων συνεργασίας



## Ευρήματα από την υλοποίηση του Μέτρου 19

- Για τον σχεδιασμό των Τοπικών Προγραμμάτων δεν εφαρμόστηκαν επαρκείς και δομημένες διαβουλεύσεις με τους άμεσα ενδιαφερόμενους δικαιούχους.
- Η διαβούλευση λειτούργησε για κάποιες ΟΤΔ ως διαδικαστική υποχρέωση και όχι ως μοχλός καταγραφής των πραγματικών αναγκών της τοπικής κοινωνίας.
- Ο σχεδιασμός των ΤΠ έγινε με ανάθεση σε εξωτερικούς μελετητές χωρίς επαρκή γνώση, των περιοχών παρέμβασης.
- Ελλιπής ενημέρωση / ευαισθητοποίηση του Τ. πληθυσμού πριν και κατά την διάρκεια των προσκλήσεων.
- Εμφάνιση περιπτώσεων ένταξης πράξεων οι οποίες δεν είναι επιλέξιμες σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο.





## Ευρήματα από την υλοποίηση του Μέτρου 19

- Εμφάνιση περιπτώσεων μη τήρηση των ανώτατων ορίων κατηγοριών δαπανών.
- Απουσία ωφελούμενων στα workshops και στις επιδείξεις καλών πρακτικών (παρουσία μόνο των συντονιστών/στελεχών της ΟΤΔ).
- Εμφάνιση περιπτώσεων φωτογραφικής προκήρυξης για την επιλογή αναδόχου.
- Ένταξη φυσικού αντικείμενου που έχει υλοποιηθεί στο παρελθόν ή από άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο (επαναληψιμότητα σχεδίων συνεργασίας ως προς το φυσικό αντικείμενο).
- Προσκλήσεις και Συμβάσεις με γενικό φυσικό αντικείμενο και χωρίς ποσοτικοποιημένα παραδοτέα



## Ευρήματα από την υλοποίηση του Μέτρου 19

- Συμβάσεις και αναθέσεις έργου με αντικείμενο που αποτελεί αντικείμενο το οποίο μπορεί να υλοποιηθεί από τις ΟΤΔ.
- Ενέργειες/δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με το αντικείμενο και τους στόχους της πράξης.
- Υλοποίηση αντικειμένου μικρότερου από αυτό που περιγράφεται στη σύμβαση χωρίς αντίστοιχη μείωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης.
- Μη αποδεκτά ή ελλιπή παραδοτέα σε σχέση με την περιγραφή του φυσικού αντικειμένου της προκήρυξη και της σύμβασης.

# Ευχαριστούμε



Στρατηγικό Σχέδιο  
ΚΑΠ 2023-2027

[www.agrotikianapixi.gr](http://www.agrotikianapixi.gr)